

Руденко М.А. Пути повышения эффективности деятельности банков в сфере финансовых инвестиций со стороны государства

Предложен ряд мер государственного регулирования, направленных на повышение эффективности деятельности коммерческих банков в сфере финансовых инвестиций. Исследованы положительные и отрицательные стороны текущего состояния регулирования банковских финансовых инвестиций со стороны Национального банка Украины, в частности через экономические нормативы и обязательные резервы. Выявлена возможность усиления активности коммерческих банков в сфере финансовых инвестиций за счет включения Национальным банком в список ценных бумаг, принимаемых в качестве приемлемого обеспечения кредитов рефинансирования, акций украинских предприятий. Также исследовано влияние принятия Налогового кодекса на налогообложение на рынке ценных бумаг, в частности выявлены его плюсы и минусы для развития финансового рынка и деятельности банков на нем.

Ключевые слова: коммерческие банки, рынок ценных бумаг, финансовые инвестиции.

Rudenko M.A. Methods to improve the efficiency of financial investment of the banks by the state

The paper proposes several measures of state regulation aimed at improving the efficiency of commercial banks in financial investments. The pros and cons of the current state regulation of banking financial investment by the National Bank of Ukraine, in particular through prudential regulations and legal reserves, are investigated. The possibility of stimulation of financial investment activity of commercial banks by the inclusion the shares of Ukrainian companies by the National Bank to the list of securities accepted as collateral for refinancing loans is revealed. Also the effect of the Tax Code on the taxation on securities market is investigated, in particular, its pros and cons for the development of financial markets and banking activities on it are revealed.

Keywords: commercial banks, securities market, financial investment.

УДК 330*[322+101.541](477)

Доц. І.С. Скоропад, канд. екон. наук;

магістрант І.А. Яцик – НУ "Львівська політехніка"

АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Проаналізовано інвестиційну активність Львівської області за період 2009-2011 рр. Розкрито динаміку обсягів прямих іноземних і капітальних інвестицій. Досліджено надходження інвестицій з інших країн, обґрунтовано напрями використання всіх інвестицій, які надходять в область.

Ключові слова: інвестиції, прямі іноземні інвестиції, капітальні інвестиції.

За фінансовим визначенням, інвестиції – це всі види активів (коштів), що вкладаються в господарчу діяльність з метою отримання доходу. Економічне визначення інвестицій можна сформулювати таким чином: інвестиції – це видатки на створення, розширення, реконструкцію та технічне переоснащення основного капіталу, а також на пов'язані з цим зміни оборотного капіталу, оскільки зміни у товарно-матеріальних запасах здебільшого залежать від руху видатків на основний капітал [4].

Упродовж I півріччя 2010 р. у підприємства та організації Львівщини залучено 35,4 млн дол. США прямих іноземних інвестицій, що у 5,2 раза менше, ніж за I півріччя 2009 р. (рис. 1). У структурі надходження прямих іноземних інвестицій частка грошових внесків становила 92,1 % (32,6 млн дол.),

з них дві третини – у вигляді купівлі акцій. Частка внесків у вигляді рухомого і нерухомого майна становила 7 % (2,5 млн дол.).

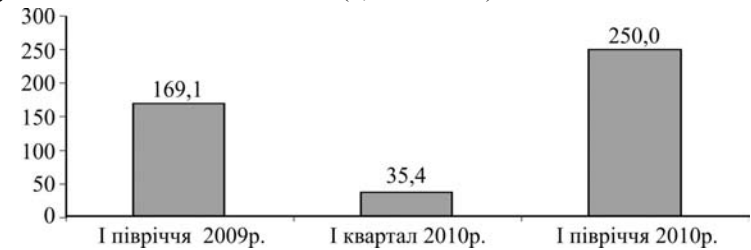

Рис. 1. Динаміка обсягів прямих іноземних інвестицій, млн дол. США

Обсяг прямих іноземних інвестицій Львівщини з початку інвестування на 1 липня 2010 р. становив 1151,8 млн дол. США. У розрахунку на одного мешканця області припало 454,7 дол. США прямих іноземних інвестицій. Упродовж I півріччя 2010 р. у підприємства та організації Львівщини залучено 40,3 млн дол. США прямих іноземних інвестицій, що у 4,5 раза менше, ніж за січень-червень 2009 р. Водночас капітал нерезидентів зменшився на 2 млн дол. США. Загалом, з урахуванням переоцінки, втрат і курсової різниці за I півріччя 2010 р. в економіці області відбулося скорочення сукупного обсягу іноземного капіталу на 24,8 млн дол. США (або 2,1 %) (рис. 2.) [3].

Рис. 2. Прямі іноземні інвестиції у Львівську область, млн дол. США

За весь період інвестування в економіку області залучено 1301,3 млн дол. США, з них у I кварталі 2011 р. залучено 25,5 млн дол. Загалом, з урахуванням переоцінки, втрат і курсової різниці за I квартал 2011 р. відбувся приріст сукупного обсягу іноземного капіталу на 53 млн дол. (або на 4,2 %) [2].

Вкладення в економіку області у I півріччі 2010 р. здійснили інвестори з 18 країн світу. З країн ЄС надійшло 36,6 млн дол. (90,9 % загального обсягу), з країн СНД – 3,2 млн дол. (7,8 %), з інших країн світу – 0,5 млн дол. Найбільше інвестицій надійшло від партнерів з Австрії – 24,6 млн дол. (61 % від загального обсягу надходжень), Польщі – 4,5 млн дол. (11,2 %), Росії – 3 млн дол. (7,3 %), Сполученого Королівства – 2,7 млн дол. (6,8 %).

З обсягу прямих іноземних інвестицій, які надійшли у січні-червні 2010 р., найбільше спрямовано у фінансову діяльність – 19,3 млн дол. (47,8 % від загального обсягу надходження на рівні області). Спостерігалися значні

надходження інвестицій у підприємства торгівлі (19,9 %), в операції з нерухомим майном, оренду, інжиніринг та надання послуг підприємцям (8,4 %). У промисловість області залучено 6,5 млн дол. інвестицій (16,1 %), з них дві третини – у машинобудування (рис. 3).

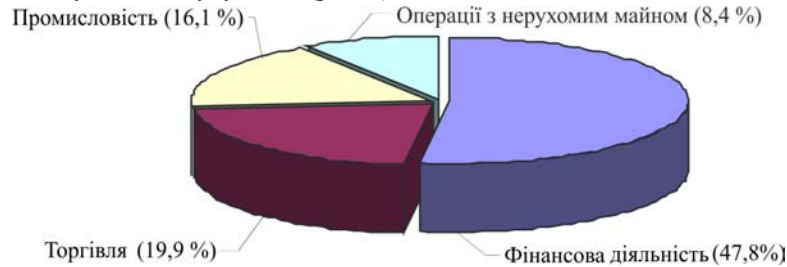

Рис. 3. Галузева структура іноземних інвестицій, вкладених в економіку області у січні-червні 2010 р.

Найбільші інвестиції у I кварталі 2011 р. залучено у фінансову діяльність – 446 млн дол. (34,3 % від загальнообласного обсягу інвестицій). Значна частина коштів виділилась у промисловість – 365,8 млн дол. (28,1 %), операції з нерухомим майном – 177,2 млн дол. (13,6 %), сільське господарство – 124,7 млн дол. (9,6 %), торгівлю – 73,8 млн дол. (5,7 %), діяльність транспорту і зв'язку – 69,5 млн дол. (5,3 %) [2].

На 1 липня 2010 р. у фінансових установах акумульовано 373 млн дол. (майже третину) прямих іноземних інвестицій, в організаціях, що здійснюють операції з нерухомим майном, оренду, інжиніринг та надання послуг підприємцям – 157,8 млн дол., у сільському господарстві – 113 млн дол. На підприємствах промисловості зосереджено 331,2 млн дол. прямих іноземних інвестицій, зокрема у машинобудування внесено 89,5 млн дол., виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів – 76,1 млн дол., оброблення деревини та виготовлення виробів з деревини – 51 млн дол.

Інвестиції залучено у 1096 підприємств області [3]. Лідерами в інвестуванні підприємств Львівщини є партнери з Польщі – 282,7 млн дол., Австрії – 175,5 млн дол., Сполученого Королівства – 120,1 млн дол., Кіпру – 118,3 млн дол. На ці країни припало 60,6 % від загальнообласного обсягу прямих іноземних інвестицій (рис. 4).

Лідерами серед країн в інвестуванні підприємств Львівщини станом на 1 квітня 2011 р. є партнери з Польщі – 349,5 млн дол., або 26,9 % від загального обсягу інвестицій, Австрії – 206,6 млн дол. (15,9 %), Кіпру – 153,5 млн дол. (11,8 %), Великої Британії – 114,8 млн дол. (8,8 %), Німеччини – 92,1 млн дол. (7,1 %), Данії – 77,6 млн дол. (6,0 %), США – 73,8 млн дол. (5,7 %), Швейцарії – 57,8 млн дол. (4,4 %) [2].

У структурі надходження прямих іноземних інвестицій частка грошових внесків становила 91 % (36,7 млн дол.), з них понад половина – у вигляді купівлі акцій. Частка внесків у вигляді рухомого і нерухомого майна становила 6,2 % (2,5 млн дол.). За цей період з економіки Львівщини нерезиденти вилучили 2 млн дол. прямих інвестицій, з них коштами вилучено – 187,5 тис.

дол., рухомим та нерухомим майном – 21,1 тис. дол., внаслідок переходу прав власності нерезидентів до резидентів – 1352,6 тис. дол., інших видів зменшення капіталу – 481,5 тис. дол. [3].

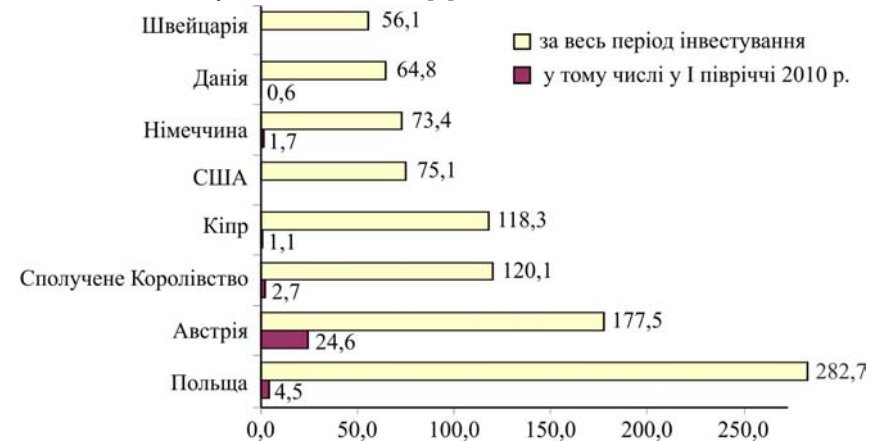

Рис. 4. Надходження прямих інвестицій за основними країнами, млн дол.

Втрати іноземного капіталу у січні-червні 2010 р. становили 1,4 млн дол. Заборгованість за кредитами та позиками, отриманими від прямих інвесторів-нерезидентів, на 1 липня 2010 р. становила 179,6 млн дол. Найбільше кредитів надали інвестори зі Сполученого Королівства – 23,8 % від загальнообласного обсягу кредитів та позик, отриманих від прямих інвесторів, Кіпру – 14,3 %, Данії – 14 %, Австрії – 11,6 %, Естонії – 10,6 %.

Упродовж I півріччя 2010 р. від прямих інвесторів отримано 22 млн дол. кредитів і позик, а повернено 9,1 млн дол. коштів. Сукупний капітал нерезидентів, зокрема позичковий, на 01.07.2010 р. становив 1,3 млрд дол. Обсяг інвестицій з області в економіку Польщі, США та Російської Федерації станом на 1 липня 2010 р. становив 710,3 тис. дол. У I півріччі 2010 р. на розвиток економіки Львівщини за рахунок усіх джерел фінансування було спрямовано 2864,6 млн грн капітальних інвестицій.

Переважну частку капітальних інвестицій становили інвестиції у матеріальні активи (98,7 %), з них інвестиції в основний капітал (у капітальне будівництво та придбання машин та обладнання) – 82,2 %. Обсяг інвестицій в основний капітал становив 2353,5 млн грн. і скоротився на 6,6 %, порівняно з січнем-червнем 2009 р. (у січні-червні 2009 р. відбувся спад на 45,7 %) (рис. 5). На кожного мешканця області у січні-червні 2010 р. в середньому припало 929,2 грн інвестицій в основний капітал (у січні-червні 2009 р. – 989 грн). Серед регіонів Львівщини найбільші обсяги капітальних інвестицій освоєні у Львові (42,4 % від загального обсягу в області), Пустомитівському (10,8 %), Стрийському (6 %) та Жовківському (4,4 %) районах [1].

Протягом звітного періоду найбільш активну інвестиційну діяльність здійснювали:

- ТЗОВ "Леоні ВАЕРІНГ СИСТЕМ УА ГмбХ" (Німеччина, виробництво кабельних мереж);

- УКСП ТзОВ "Галичина" (Данія, вирощування свиней, корів тощо);
- ТзОВ "ОДВ-Електрик" (Німеччина, виробництво електротехнічного устаткування).

Забезпечено максимальне сприяння реалізації інвестиційних проектів:

- будівництво шахти з видобутку коксівного вугілля у м. Любеля ("Сі-Сі-Ай Любеля"), обсяг інвестицій – 1,0 млрд дол. США;
- будівництво заводу абразивних матеріалів німецькою фірмою "Клінгспор" у Сокальському районі;
- виведення на проектну потужність заводу сухих будівельних сумішей "Хенкель" у Миколаївському районі; залучення 10 млн євро інвестицій та створення 120 робочих місць;
- комплекс логістичних об'єктів у прикордонному Мостиському районі;
- інфраструктурні об'єкти в рамках підготовки до Євро-2012:

а) будівництво стадіону;

б) реконструкція діючих стадіонів і створення нових спортивних баз;

- реконструкція та ремонт за європейськими стандартами доріг загального користування [1].

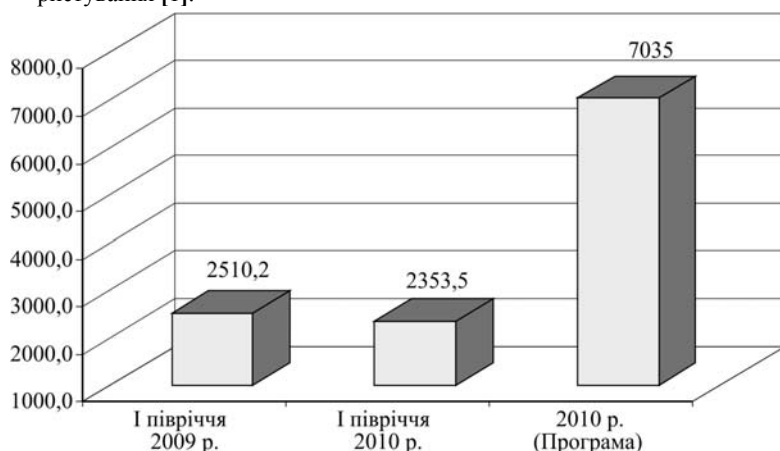

Рис. 5. Динаміка обсягів капітальних інвестицій, спрямованих в основний капітал, млн грн

Висновок. Отже, можна зробити висновок, що інвестиційна активність у Львівській області погіршується, особливо відчутне зниження відбулось у 2009 р. під час світової економічної кризи. Одним з основних факторів підвищення інвестиційної активності та загалом інвестиційної діяльності є іноземний капітал. Найбільшими іноземними інвесторами для Львівської області є Польща, Австрія, Кіпр, Сполучене Королівство, Велика Британія, Німеччина, Данія, США, Швейцарія. Оскільки Львівська область є велика і для її нормального функціонування потрібно багато коштів, тому необхідно і надалі розширювати спектр притоку іноземного капіталу.

Література

1. Довідка про підсумки роботи територіально-господарського комплексу області за I півріччя 2010 року. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.loda.gov.ua>

2. Довідка про стан залучення іноземних інвестицій в економіку області у I кварталі 2011 р. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.loda.gov.ua>

3. Інтернет ресурс Львівської обласної державної адміністрації. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.loda.gov.ua>

4. Майорова Т.В. Інвестиційна діяльність / Т.В. Майорова. – К. : Вид-во ЦНДІ, 2005. – 376 с.

Скоропад И.С., Яцик И.А. Анализ инвестиционной активности Львовской области

Проанализирована инвестиционная активность Львовской области за период 2009-2011 гг. Раскрыта динамика объемов прямых иностранных и капитальных инвестиций. Исследованы поступления инвестиций из других стран, обоснованы направления использования всех инвестиций, поступающих в область.

Ключевые слова: инвестиции, прямые иностранные инвестиции, капитальные инвестиции.

Skoropad I.S., Yacyk I.A. Analysis of investment activity of the Lviv Region

Analysis of investment activity of the Lviv Region for the period 2009-2011. Reveals the dynamics of foreign direct investment and capital. Investigated inflow of investments from other countries, studies on the areas for all investments coming into the region.

Keywords: investment, foreign direct investment, capital investments.

УДК 336.74.001

Аспір. О.І. Солтис' – Львівський НУ ім. Івана Франка

ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ МОНЕТАРНОГО СЕКТОРУ

Проаналізовано основні підходи до визначення монетарного сектору та його ролі в економіці країни. Встановлено, що подальшого дослідження потребують питання вибору показників, які характеризують ефективність функціонування монетарного сектору. Зокрема, практично відсутні будь-які узагальнені індикатори, які могли б свідчити про дієвість монетарного сектору. Окрім цього, недостатньо досліджено механізми впливу окремих суб'єктів монетарного сектору на економічний розвиток країни.

Ключові слова: монетарний сектор, фінансовий сектор, спеціальні фінансово-кредитні інститути, банк, реальний сектор економіки.

Особливості організації ринкової економічної системи зумовлюють об'єктивну необхідність функціонування інститутів монетарного сектору.

Незважаючи на те, що значну увагу вчені приділяють дослідженню окремих компонентів монетарного сектору та їх впливу на вітчизняну економіку [3, 5, 8, 9], актуальним залишається питання визначення сутності поняття "монетарний сектор" та окреслення його ролі в економічному розвитку країни. На нашу думку, в публікаціях не повною мірою враховується системний підхід до визначення сутності монетарного сектору та, виходячи з цього, його специфічної ролі в соціально-економічному розвитку держави.

Проблеми функціонування окремих сегментів монетарного сектору розглянуто в різних аспектах у наукових працях учених-економістів Д. Юма, А. Сміта, Д. Рікардо, К. Маркса, Дж. Кейнса, М. Савлука, О. Василика, А. Гальчинського, У. Грудзевича, В. Іванова, О. Кириленка, В. Лагутіна, І. Софішенка, М. Столбова, В. Федосова та ін.

¹ Наук. керівник: доц. І.В. Грабінська, канд. екон. наук – Львівський НУ ім. Івана Франка